

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

26. října 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Společný systém daně z přidané hodnoty (DPH) – Směrnice 2006/112/ES – Článek 2 odst. 1 písm. c) – Poskytnutí služby za úplatu – Pojem – Činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize financované povinným poplatkem, který platí držitelé rozhlasových a televizních přijímačů nacházejících se v oblasti pozemního vysílání – Článek 378 odst. 1 a příloha X část A bod 2 – Akt o přistoupení Rakouské republiky – Výjimka – Oblast působnosti“

Ve věci C-249/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr, Rakousko) ze dne 16. března 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 11. dubna 2022, v řízení

BM

proti

Gebühren Info Service GmbH (GIS),

za účasti:

Bundesministerium für Finanzen,

Österreichischer Rundfunk,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení: E. Regan, předseda senátu, F. Biltgen, M. Ilešič, I. Jarukaitis a D. Gratsias (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

za soudní kancelář: M. Siekierzyńska, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. února 2023,

* Jednací jazyk: němčina.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za BM: F. List, Rechtsanwältin, a W. List, Rechtsanwalt,
- za Gebühren Info Service GmbH (GIS): S. Lenzhofer, Rechtsanwalt,
- za Österreichischer Rundfunk: T. Wenger a H. Wollmann, Rechtsanwälte,
- za rakouskou vládu: A. Posch, F. Koppensteiner a B. Kuder, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu: J. F. Kronborg a V. Pasternak Jørgensen, jako zmocněnkyně,
- za francouzskou vládu: R. Bénard, jako zmocněnec,
- za Evropskou komisi: J. Jokubauskaitė a B. Martenczuk, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. května 2023,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 1 písm. c) a čl. 378 odst. 1 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2006, L 347, s. 1, dále jen „směrnice o DPH“) ve spojení s čl. 151 odst. 1 a přílohou XV částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem druhou odrážkou Aktu o podmínkách přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 1994, C 241, s. 21, a Úř. věst. 1995, L 1, s. 1, dále jen „akt o přistoupení“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi BM a společností Gebühren Info Service GmbH (GIS) ve věci žádosti BM, aby společnost GIS vrátila daň z přidané hodnoty (DPH) z programového poplatku za období od 1. října 2013 do 31. října 2018.

Právní rámec

Unijní právo

Akt o přistoupení

- 3 Článek 151 odst. 1 aktu o přistoupení stanoví:

„Akty uvedené v příloze XV tohoto aktu se vztahují na nové členské státy za podmínek stanovených v této příloze.“ (*neoficiální překlad*)

4 Příloha XV aktu o přistoupení obsahuje část IX, nadepsanou „Daně“, jejíž bod 2 zní následovně:

„377 L 0388: Šestá směrnice Rady (77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. [1977, L 145], s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23), naposledy pozměněná:

– 394 L 0005: směrnicí Rady 94/5/ES ze dne 14. února 1994 (Úř. věst. [1994, L 60], s. 16; Zvl. vyd. 09/01, s. 255).

Rakousko

[...]

h) Pro účely čl. 28 odst. 3 písm. a) může Rakouská republika zdanit:

[...]

– plnění uvedená v bodě 7 přílohy E.

[...]“ (*neoficiální překlad*)

Směrnice o DPH

5 Směrnice 77/388 (dále jen „šestá směrnice“) byla zrušena na základě čl. 411 odst. 1 směrnice o DPH. Podle odstavce 2 tohoto článku se odkazy na šestou směrnici považují za odkazy na směrnici o DPH v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze XII této směrnice.

6 Článek 1 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Tato směrnice zavádí společný systém [DPH].“

7 Podle čl. 2 odst. 1 písm. c) téže směrnice je předmětem DPH poskytnutí služby za úplatu uskutečněné v rámci členského státu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková.

8 Podle srovnávací tabulky uvedené v příloze XII směrnice o DPH čl. 132 odst. 1 písm. q) této směrnice odpovídá čl. 13 části A odst. 1 písm. q) šesté směrnice. Tento článek stanoví, že členské státy osvobodí od daně „činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize, s výjimkou činností obchodní povahy“.

9 Článek 370 uvedené směrnice, který odpovídá čl. 28 odst. 3 písm. a) šesté směrnice, stanoví:

„Členské státy, které k 1. lednu 1978 zdaňovaly plnění uvedená v části A přílohy X, mohou ve zdaňování těchto plnění pokračovat.“

10 Článek 378 odst. 1 téže směrnice, který odpovídá příloze XV části IX bodu 2 písm. h) prvnímu pododstavci druhé odrážce aktu o přistoupení, stanoví:

„Rakousko může pokračovat ve zdaňování plnění uvedených v části A bodě 2 přílohy X.“

- 11 Část A bod 2 přílohy X směrnice o DPH uvádí „činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy“. Tyto činnosti byly dříve uvedeny v bodě 7 přílohy E šesté směrnice.

Rakouské právo

RGG

- 12 Podle § 2 odst. 1 Bundesgesetz betreffend die Einhebung von Rundfunkgebühren (spolkový zákon o poplatcích za vysílání, BGBl. I, 159/1999), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „RGG“), musí každá osoba, která užívá uvnitř budov přijímač rozhlasového nebo televizního vysílání, platit poplatek stanovený v § 3 RGG (dále jen „poplatek za vysílání“). Držení funkčního přijímače rozhlasového nebo televizního vysílání je postaveno na roveň použití takového zařízení.
- 13 Ustanovení § 4 odst. 1 RGG stanoví, že výběr poplatku za vysílání a všech ostatních souvisejících daní a poplatků přísluší společnosti GIS, která má rovněž pravomoc rozhodovat o žádostech o osvobození od daně v této oblasti.

ORF-G

- 14 Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk (spolkový zákon o Österreichischer Rundfunk, BGBl. 379/1984), ve znění použitelném na spor v původním řízení (BGBl. I, 55/2014) (dále jen „ORF-G“), na základě svého § 1 odst. 1 zřizuje veřejnoprávní nadaci s názvem „Österreichischer Rundfunk (ORF)“.
- 15 Ustanovení § 31 ORF-G, nadepsané „Programový poplatek“, v odstavcích 1, 10 a 17 uvádí:

„(1) Každá osoba je oprávněna přijímat rozhlasové nebo televizní vysílání [ORF] za průběžně hrazený programový poplatek (rozhlasový poplatek, televizní poplatek). Výši programového poplatku stanoví rada nadace na žádost generálního ředitele. [...]

[...]

(10) Programový poplatek se platí nezávisle na četnosti a kvalitě vysílaných pořadů nebo jejich příjmu, pokud se místo příjmu uživatele (§ 2 odst. 1 RGG) nachází v oblasti pokryté pozemním (analogickým nebo DVB-T) vysíláním programů [ORF] [...]. Počátek a konec povinnosti platit programový poplatek, jakož i osvobození od této povinnosti jsou upraveny ustanoveními spolkových právních předpisů o poplatcích za vysílání.

[...]

(17) Programový poplatek musí být vybírán současně s poplatkem za vysílání a stejným způsobem jako tento poplatek; dluh žádným jiným způsobem nezaniká.“

UStG

- 16 Ustanovení § 1 Bundesgesetz über die Besteuerung der Umsätze (spolkový zákon o dani z obratu, BGBl. 663/1994), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „UStG 1994“), v odstavci 1 stanoví:

„Dani z obratu podléhají následující plnění:

1. dodání zboží a jiná plnění za úplatu uskutečněná v tuzemsku podnikatelem v rámci jeho podnikatelské činnosti. Plnění uskutečňované na základě právního nebo správního aktu nebo ohledně něž se má za to, že bylo uskutečněno na základě právních předpisů, podléhá rovněž zdanění;

[...]“

- 17 Ustanovení § 10 UStG 1994, nadepsané „Sazba daně“, uvádí:

„(1) Sazba daně činí 20 % ze základu daně u všech zdanitelných plnění (§ 4 a 5).

(2) Sazba daně se snižuje na 10 %

[...]

5. u služeb vysílacích podniků, pokud vedou k výběru rozhlasových a televizních poplatků, jakož i dalších služeb podniků kabelové televize, pokud spočívají v souběžném, úplném a nezměněném šíření tuzemského a zahraničního rozhlasového a televizního vysílání, které je zpřístupňováno veřejnosti prostřednictvím kabelů za průběžně hrazený poplatek;

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 18 BM je zaregistrována u společnosti GIS jako uživatelka služeb rozhlasového a televizního vysílání v oblasti pokryté pozemním digitálním vysíláním programů ORF, jejichž příjem je možný prostřednictvím pokojové antény.
- 19 Dne 23. října 2018 požádala BM společnost GIS, aby rozhodnutím určila její nárok na vrácení celkové částky 100,57 eura odpovídající DPH zaplacené z programového poplatku, který byla povinna uhradit podle § 31 odst. 1 ORF-G za období od 1. října 2013 do 31. října 2018. Na podporu své žádosti BM v podstatě tvrdila, že zdaňování programového poplatku DPH je v rozporu se směrnicí o DPH ve spojení s rozsudkem ze dne 22. června 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470).
- 20 Společnost GIS přijala rozhodnutí, kterým žádost BM zamítla. Posledně uvedená podala proti tomuto rozhodnutí žalobu k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Rakousko), který ji zamítl. BM podala proti rozsudku Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) opravný prostředek „Revision“ k předkládajícímu soudu.

- 21 Předkládající soud uvádí, že výběr poplatku za vysílání i programového poplatku přísluší GIS. Zatímco první z těchto poplatků je povinen platit každý uživatel, který používá nebo disponuje takovým funkčním přijímačem rozhlasového a televizního vysílání, jako je televizor nebo rádio, bez ohledu na místo příjmu, druhý z nich, který jako jediný podléhá DPH, je nutno platit pouze v případě, že se místo příjmu nachází v oblasti pokryté pozemním vysíláním programů ORF.
- 22 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že v rozsudku ze dne 4. září 2008 rozhodl, že programový poplatek se platí pouze tehdy, pokud dotyčná osoba disponuje zařízením umožňujícím skutečně přijímat programy ORF. V roce 2011 přitom byl v návaznosti na uvedený rozsudek § 31 odst. 10 ORF-G doplněn výrazy „pokud se místo příjmu uživatele (§ 2 odst. 1 RGG) nachází v oblasti pokryté pozemním (analogickým nebo DVB-T) vysíláním programů [ORF]“. Z důvodové zprávy k této změně podle předkládajícího soudu vyplývá, že držení konkrétního technického zařízení umožňujícího přijímat programy ORF, případně po menší úpravě, jako je pořízení modulu pro příjem digitálního televizního vysílání, je rozhodující pro povinnost platit programový poplatek. Naopak, pokud lze přijímání programů ORF uskutečnit pouze prostřednictvím složitých nebo nákladných opatření, neexistuje žádná povinnost platit tento poplatek. Je tak možné, že uživatel bude povinen platit pouze poplatek za vysílání, pokud má k dispozici televizní nebo rozhlasový přijímač, který se nenachází v oblasti pozemního příjmu programů ORF.
- 23 Předkládající soud má za to, že okolnosti projednávané věci se liší od okolností věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470). Zprvve v rakouském právu existuje mezi uživatelem a ORF na základě právní fikce občanskoprávní smluvní vztah.
- 24 Zadruhé programy ORF jsou kódovány a jejich příjem vyžaduje modul pro příjem v souladu s normami digitální televize (DVB-T, DVB-S nebo DVB-C) nebo uzavření smlouvy s provozovatelem kabelové televize, který v programovém balíčku nabízí programy ORF. Je tak možné mít za to, že pořízením takového zařízení nebo uzavřením takové smlouvy uživatel vyjadřuje svůj úmysl využít svého práva přijímat programy ORF, což vede ke vzniku právního vztahu mezi ním a ORF. Předkládající soud, který vychází *per analogiam* z rozsudku ze dne 21. března 2002, Kennemer Golf (C-174/00, EU:C:2002:200), má za to, že četnost, s níž uživatel skutečně sleduje nebo poslouchá programy ORF, není v tomto ohledu relevantní.
- 25 Kromě toho předkládající soud uvádí, že rakouské daňové právo stanovilo již před přistoupením Rakouské republiky k Unii výběr DPH se sníženou sazbou na služby subjektů vysílání, pokud se z těchto služeb vybírají rozhlasové a televizní poplatky. Podle předkládajícího soudu z dokumentů týkajících se jednání o přistoupení Rakouské republiky k Unii vyplývá, že cílem výjimky udělené Rakouské republice podle části IX bodu 2 písm. h) přílohy XV aktu o přistoupení bylo umožnit Rakouské republice zachovat toto zdaňování po jejím přistoupení k Unii.

26 Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr, Rakousko) se proto rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být takový poplatek, jako je rakouský programový poplatek určený ORF, který veřejnoprávní subjekt rozhlasového a televizního vysílání stanoví sám za účelem financování svého provozu, s ohledem na ustanovení unijního primárního práva obsažená v čl. 151 odst. 1 ve spojení s přílohou XV částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem druhou odrážkou [aktu o přistoupení], považován za úplatu ve smyslu článku 2 ve spojení s čl. 378 odst. 1 směrnice [o DPH]?
- 2) Musí být v případě kladné odpovědi na první otázku rakouský programový poplatek určený ORF, který tato otázka zmiňuje, považován za úplatu ve smyslu směrnice [o DPH] i v rozsahu, v němž jsou k jeho úhradě povinny osoby, které sice v budově, ve které ORF terestricky zpřístupňuje své programy, používají rozhlasový nebo televizní přijímač, ale nemohou tyto programy ORF přijímat, protože nemají potřebné přijímací zařízení?“

K předběžným otázkám

- 27 Na úvod je třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného v článku 267 SFEU je na Soudním dvoru, aby poskytl vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 14. září 2023, Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, EU:C:2023:663, bod 79, jakož i citovaná judikatura).
- 28 V projednávané věci vychází spor v původním řízení ze žádosti podané společností GIS o vrácení DPH z programového poplatku určeného ORF zaplaceného údajně v rozporu s unijním právem, konkrétně s ustanoveními směrnice o DPH. Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce kromě toho vyplývá, že zatímco se předkládající soud ve znění položených otázek zaměřuje konkrétně na pojem „poskytnutí služby za úplatu“, který je výslovně uveden v čl. 2 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH, a nikoli v jejím čl. 378 odst. 1, tento soud v konečném důsledku obecněji žádá Soudní dvůr o odpověď ohledně slučitelnosti takto zaplacené DPH s ustanoveními této směrnice, zejména s ohledem na výjimku stanovenou v tomto čl. 378 odst. 1, která Rakouské republice umožňuje pokračovat ve zdaňování určitých plnění.
- 29 Za těchto okolností je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda čl. 2 odst. 1 písm. c) a čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH ve spojení s čl. 151 odst. 1 a přílohou XV částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem druhou odrážkou aktu o přistoupení musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby Rakouská republika podrobila DPH činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání financovanou povinným zákonným poplatkem, který platí každá osoba užívající přijímač rozhlasového nebo televizního vysílání uvnitř budovy nacházející se v oblasti pokryté pozemním vysíláním dotýčného veřejnoprávního subjektu rozhlasového a televizního vysílání.
- 30 Je třeba bez dalšího připomenout, že směrnice o DPH zavádí společný systém DPH založený zejména na jednotné definici zdanitelných plnění (rozsudek ze dne 13. června 2018, Gmina Wrocław, C-665/16, EU:C:2018:431, bod 30 a citovaná judikatura).

- 31 Podle čl. 2 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH, který je obsažen v hlavě I této směrnice, nadepsané „Účel a oblast působnosti“, je tak předmětem DPH poskytnutí služby za úplatu uskutečněné v rámci členského státu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková.
- 32 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že je předpokladem plnění, která jsou předmětem daně, skutečnost, že dojde k plnění mezi stranami, které zahrnuje ujednání o ceně nebo protihodnotě. Pokud tedy činnost poskytovatele spočívá výlučně v poskytování služeb bez přímého protiplnění, neexistuje základ daně, a tato plnění tedy nepodléhají DPH (rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, bod 20 a citovaná judikatura).
- 33 Z toho plyne, že poskytování služeb je uskutečněno „za úplatu“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH, a je tudíž předmětem daně pouze tehdy, pokud mezi poskytovatelem a příjemcem existuje právní vztah, v jehož rámci jsou vzájemně poskytnuta plnění, přičemž odměna obdržaná poskytovatelem představuje skutečnou protihodnotu služby poskytnuté příjemci. V této souvislosti Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že pojem „poskytnutí služby za úplatu“ ve smyslu tohoto čl. 2 odst. 1 písm. c) předpokládá existenci přímé souvislosti mezi poskytnutou službou a získanou protihodnotou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, body 21 a 22, jakož i citovaná judikatura).
- 34 Pokud je činnost kvalifikována jako plnění uskutečněné „za úplatu“ ve smyslu tohoto ustanovení, spadá z tohoto důvodu do oblasti působnosti směrnice o DPH. Naproti tomu činnost, která není takto kvalifikována, nespadá do oblasti působnosti této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, body 34 a 36).
- 35 I když čl. 132 odst. 1 písm. q) směrnice o DPH upravuje osvobození „činností veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy“ od daně, toto ustanovení se použije pouze za podmínky, že tyto činnosti jsou „předmětem DPH“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 této směrnice, a nelze je vykládat způsobem rozšiřujícím oblast působnosti uvedené směrnice stanovenou v tomto článku 2 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, bod 32).
- 36 Nicméně čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH, který odpovídá části IX bodu 2 písm. h) prvnímu pododstavci druhé odrážce přílohy XV aktu o přistoupení, umožňuje Rakouské republice se od těchto ustanovení odchýlit, když dává tomuto členskému státu možnost pokračovat ve zdaňování plnění uvedených v části A bodě 2 přílohy X této směrnice, která se týká činností veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy.
- 37 Jak již totiž Soudní dvůr rozhodl, zachování tohoto odchýlného režimu je odrazem postupné a zatím pouze částečné harmonizace vnitrostátních právních předpisů v oblasti DPH. Tato plánovaná harmonizace nebyla dosud dokončena potud, že taková ustanovení o výjimce, jako je článek 378 směrnice o DPH, povolují členským státům zachovat si nadále některá ustanovení svých vnitrostátních právních předpisů, která by bez uvedených povolení byla s těmito směrnici neslučitelná (obdobně viz rozsudek ze dne 13. března 2014, Jetair a BTWE Travel4you, C-599/12 P, EU:C:2014:144, bod 48 a citovaná judikatura).
- 38 Možnost stanovená v čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH je však přiznána jako výjimka na základě čl. 151 odst. 1 a přílohy XV části IX bodu 2 písm. h) prvního pododstavce druhé odrážky aktu o přistoupení za předpokladu, že budou dodrženy podmínky stanovené v těchto ustanoveních. Je tedy třeba přezkoumat rozsah této výjimky, aby bylo možné určit, zda daň dotčená v původním řízení spadá do její působnosti.

- 39 Pro výklad ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí.
- 40 Kromě toho z ustálené judikatury vyplývá, že pokud lze ustanovení unijního práva vykládat několika způsoby, je třeba upřednostnit takový výklad, kterým se zachová jeho užitečný účinek (rozsudek ze dne 7. března 2018, *Cristal Union*, C-31/17, EU:C:2018:168, bod 41 a citovaná judikatura).
- 41 V projednávaném případě, pokud jde o znění čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH, jak vyplývá z bodu 36 tohoto rozsudku, toto ustanovení ve spojení s částí A bodem 2 přílohy X této směrnice povoluje Rakouské republice „pokračovat ve zdaňování“ činností veřejnoprávního rozhlasu a televize, s výjimkou činností obchodní povahy.
- 42 Podle znění uvedeného ustanovení je tudíž Rakouská republika oprávněna pouze zachovat již existující systém zdaňování výše uvedených činností, a nikoliv zavést nové zdaňování těchto činností (obdobně viz rozsudek ze dne 2. května 2019, *Grupa Lotos*, C-225/18, EU:C:2019:349, bod 31 a citovaná judikatura).
- 43 Vzhledem k tomu, že se toto ustanovení konkrétně týká zdaňování těchto činností Rakouskou republikou ke dni jejího přistoupení k Unii, musí podmínky tohoto zdaňování od tohoto dne zůstat v podstatě beze změn, aby se na uvedené zdaňování i nadále vztahovala výjimka stanovená v čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH.
- 44 V tomto ohledu z informací předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že vnitrostátní právní úprava stanovující programový poplatek byla v roce 2011 změněna tak, že tento poplatek musí být od té doby placen, pokud se místo příjmu uživatele nachází v oblasti pokryté pozemním vysíláním programů ORF, a to i v případě, že tento uživatel neprovedl ani menší úpravu svého zařízení nezbytnou k příjmu digitálního televizního vysílání ORF.
- 45 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem přitom vyplývá, že tato legislativní změna pouze zohlednila technologické inovace, ke kterým mezitím došlo, aniž změnila skutečnost zakládající povinnost platit programový poplatek ve srovnání s tím, jak tomu bylo ke dni přistoupení Rakouské republiky k Unii.
- 46 Pokud jde o cíl sledovaný článkem 378 odst. 1 směrnice o DPH, jak vyplývá z přílohy XII této směrnice, cílem tohoto ustanovení je provést výjimku udělenou Rakouské republice na základě čl. 151 odst. 1 aktu o přistoupení ve spojení s částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem první a druhou odrážkou přílohy XV tohoto aktu. Z dokumentace týkající se jednání před přistoupením Rakouské republiky k Unii, které se dovolávají společnost GIS, společnost ORF, Rakouská republika a Komise, přitom vyplývá, že Rakouská republika požádala o výjimku, která jí umožňuje pokračovat v tom, aby činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy zdaňovala DPH, a že členské státy Unie této žádosti vyhověly.
- 47 Skutečnosti uvedené v bodech 41 až 46 tohoto rozsudku vedou k výkladu čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH ve spojení s částí A bodem 2 přílohy X této směrnice v tom smyslu, že toto ustanovení umožňuje Rakouské republice pokračovat ve zdaňování programového poplatku DPH.
- 48 Takový výklad ostatně jako jediný umožňuje zachovat užitečný účinek tohoto ustanovení v souladu s judikaturou citovanou v bodě 40 tohoto rozsudku.

- 49 Z předkládacího rozhodnutí totiž vyplývá, že Rakouská republika ke dni svého přistoupení k Unii podrobovala DPH činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy, když vybírala tuto daň z programového poplatku. Vzhledem k tomu, že čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH povoluje Rakouské republice pouze „pokračovat ve zdaňování“ takových činností, a nikoli zavést nové zdaňování, vykládat toto ustanovení v tom smyslu, že nepovoluje výběr DPH z programového poplatku, by zbavilo uvedené ustanovení smyslu.
- 50 Rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470, bod 32), v němž Soudní dvůr uvedl, že čl. 13 část A odst. 1 písm. q) šesté směrnice, jehož znění je totožné s čl. 132 odst. 1 písm. q) směrnice o DPH, osvobozuje od daně „činnosti veřejnoprávního rozhlasu a televize s výjimkou činností obchodní povahy“ pouze za podmínky, že jsou tyto činnosti „předmětem DPH“ v souladu s článkem 2 šesté směrnice, který odpovídá článku 2 směrnice o DPH, a tudíž čl. 13 část A odst. 1 písm. q) šesté směrnice nelze vykládat způsobem rozšiřujícím oblast působnosti posledně uvedené směrnice.
- 51 V tomto ohledu stačí připomenout, že ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 22. června 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470), nemusel Soudní dvůr vykládat takové ustanovení o výjimce, jako je v projednávané věci čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH. Z povahy takového ustanovení přitom vyplývá, že zavádí výjimky z oblasti působnosti právní úpravy, jejíž je součástí. Zdaňování povolené tímto ustanovením totiž není harmonizovaným zdaňováním, které tvoří nedílnou součást režimu DPH upraveného směrnicí o DPH. Naopak – v něm stanovená možnost umožňuje Rakouské republice ponechat si své právní předpisy týkající se zdaňování dotyčných služeb, aniž by rozdíl, které z toho mohou vyplývat mezi ní a jinými členskými státy, byly v rozporu s unijním právem (obdobně viz rozsudky ze dne 7. prosince 2006, Eurodental, C-240/05, EU:C:2006:763, bod 52 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 13. března 2014, Jetair a BTWE Travel4you, C-599/12, EU:C:2014:144, body 46 a 50).
- 52 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 2 odst. 1 písm. c) a čl. 378 odst. 1 směrnice o DPH ve spojení s čl. 151 odst. 1 a přílohou XV částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem druhou odrážkou aktu o přistoupení musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby Rakouská republika podrobila DPH činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání financovanou povinným zákonným poplatkem, který platí každá osoba užívající přijímač rozhlasového nebo televizního vysílání uvnitř budovy nacházející se v oblasti pokryté pozemním vysíláním dotyčného veřejnoprávního subjektu rozhlasového a televizního vysílání, bez ohledu na to, zda dotyčná činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání spadá pod pojem „poskytnutí služby za úplatu“ ve smyslu tohoto čl. 2 odst. 1 písm. c).

K nákladům řízení

- 53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 2 odst. 1 písm. c) a čl. 378 odst. 1 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty ve spojení s čl. 151 odst. 1

a přílohou XV částí IX bodem 2 písm. h) prvním pododstavcem druhou odrážkou Aktu o podmínkách přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie,

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání tomu, aby Rakouská republika podrobila dani z přidané hodnoty činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání financovanou povinným zákonným poplatkem, který platí každá osoba užívající přijímač rozhlasového nebo televizního vysílání uvnitř budovy nacházející se v oblasti pokryté pozemním vysíláním dotyčného veřejnoprávního subjektu rozhlasového a televizního vysílání, bez ohledu na to, zda dotyčná činnost veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání spadá pod pojem „poskytnutí služby za úplatu“ ve smyslu tohoto čl. 2 odst. 1 písm. c).

Podpisy